

**CHILDLESSNESS AMONG MARRIED WOMEN
IN THAILAND**

PARANEE VATANASOMBOON

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
(DEMOGRAPHY)**

**FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2005

ISBN 974-04-6356-8

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ภาวะไม่มีบุตรในสตรีสมรส ในประเทศไทย**(CHILDLESSNESS AMONG MARRIED WOMEN IN THAILAND.)**

ภรณี วัฒนสมบูรณ์ 4336256 PRDE/D

ปร.ด. (ประชากรศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วรชัย ทองไทย, Ph.D., ปราโมทย์ ประสาทกุล, Ph.D., ฟิลิป เกสส์, Ph.D., พิมลพรรณ อิศรภักดี, Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประมาณระดับและแนวโน้มของภาวะไม่มีบุตร รวมทั้งศึกษาความแตกต่างของภาวะไม่มีบุตร และผลของปัจจัยทางประชากรและเศรษฐกิจสังคมต่อภาวะไม่มีบุตร สตรีวัยเจริญพันธุ์อายุ 15-49 ปี ซึ่งเป็นตัวอย่างในการศึกษา นำมาจากข้อมูลสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2513 ถึง 2543 และข้อมูลการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์ พ.ศ. 2539 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ใช้สัดส่วนสตรีที่ไม่เคยมีบุตรเกิดรอด ณ วันสำมะโนหรือวันสำรวจในการวัดระดับของภาวะไม่มีบุตร ใช้การวิเคราะห์ตารางไขว้ในการตรวจสอบความแตกต่างของภาวะไม่มีบุตรและใช้แบบจำลองความถดถอยโลจิสติก ในการหาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะไม่มีบุตร

ผลการศึกษา พบว่า ภาวะไม่มีบุตรในสตรีวัยเจริญพันธุ์และภาวะไม่มีบุตรถาวรเพิ่มขึ้น ระหว่าง พ.ศ. 2513 ถึง 2543 โดยเพิ่มจาก 35% เป็น 40% ในสตรีทั้งหมด, 5% เป็น 11% ในสตรีเคยสมรส, 5% เป็น 13% ในสตรีอายุ 45-49, และ 1.7% เป็น 6.4% ในสตรีอายุ 45-49 ที่เคยสมรส ในแต่ละประเภทของภาวะไม่มีบุตรในสตรีสมรสพบว่าภาวะไม่มีบุตรแบบชั่วคราวมีความชุกมากที่สุด (4.7%) ขณะที่ภาวะไม่มีบุตรแบบไม่สมัครงใจและแบบสมัครงใจต่ำกว่าที่คาด (2.3% และ 0.3% ตามลำดับ) ภาวะไม่มีบุตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญตาม อายุของสตรี อายุแต่งงาน ศาสนา ภาษาพูด ระดับการศึกษา การอยู่อาศัยในเมือง-ชนบท และภาคที่อยู่อาศัย เมื่อพิจารณาทุกปัจจัยพร้อมกันปรากฏว่าการแต่งงานช้าหรือการอยู่อาศัยในเมือง เพิ่มโอกาสการไม่มีบุตรทั้งแบบไม่สมัครงใจและแบบสมัครงใจ

CHILDLESSNESS AMONG MARRIED WOMEN IN THAILAND.**PARANEE VATANASOMBOON 4336256 PRDE/D****Ph.D. (DEMOGRAPHY)****THESIS ADVISORS : VARACHAI THONGTHAI, Ph.D., PRAMOTE PRASARTKUL, Ph.D., PHILIP GUEST, Ph.D., PIMONPAN ISARABHAKDI, Ph.D.****ABSTRACT**

The aims of this study were to estimate levels and trends of childlessness as well as to examine differentials in childlessness and the effect of the demographic and socioeconomic factors on childlessness. Women in reproductive age (15-49 years) were drawn from 1970 to 2000 Population and Housing Census and the 1996 Survey of Fertility, conducted by the National Statistical Office. The proportion of women who never had children ever born at the time of the census/survey was used to determine the level of childlessness. Cross-tabulation analysis was employed to examine the difference in childlessness while logistic regression models were carried out to determine factors affecting childlessness.

The findings showed that childlessness among women of reproductive age and permanent childlessness increased over the years between 1970 and 2000. It increased from 35% to 40% for all women, 5% to 11% for ever married women, 5% to 13% for all women aged 45-49, and 1.7% to 6.4% for ever married women aged 45-49. For each type of childlessness among married women, temporary childlessness was highest (4.7%). Involuntary and voluntary childlessness were lower than expected (2.3% and 0.3%, respectively). Childlessness was significantly different between subcategories of age, age at marriage, religion, language, education level, urban-rural residence and region. When all factors were simultaneously taken into account, late marriage or living in urban area had increased the chance of both involuntary childlessness and voluntary childlessness.

KEY WORDS : CHILDLESSNESS / INVOLUNTARY CHILDLESSNESS / VOLUNTARY CHILDLESSNESS / TEMPORARY CHILDLESSNESS / MARRIED WOMEN / INFLUENCING FACTORS